

Modern Falvak Fejlesztési Program

Pákozd Nagyközség

(Véleményezési anyag.)

1. Helyzetkép.

1.1 Pákozd kiemelkedő történelmi múltat tudhat magáénak. Elhelyezkedéséből eredően a település több ezer éve hadi utak nyomvonalán fekszik, amire a leg régebbi adat a Kr.e. 1300-ból származó földvár. Találhatók a területén Kelta, Gepida és Római kori leletek.

A település életében két nyertes csatára került sor. Az első az 1593-ban az oszmánnal megvívott győztes csata. A második Nemzetünk kiemelkedő eseménye, szabadságunkért az 1848-ban az újonnan alakult reguláris Honvédő Sereg által megvívott győztes csata a Habsburgokkal szemben. Ennek a történelmi eseménynek köszönhetően Pákozd kiemelt helyet foglal el településeink sorában.

Pákozd fekvése rendkívül kedvező. Budapest Főváros és Székesfehérvár Koronázó Város - egyben, mint történelmi Főváros - közelsége, a Velencei-tó és annak É-i részén képződött gránit tömb, az ún Meleg hegy, ami pozitív kisugárzásával és tájolásával természetes védelmet nyújt a Dny-i lejtőjén elhelyezkedő település számára. Környezetében sok kiemelkedő természeti adottság található.

Pákozd a 2000-es évek elejéig egy 2500 lélekszámú öregedő kórfával rendelkező település volt. Lakosságának lélekszáma stagnált. A 2000-es évek kezdetétől kapott új lendületet a település, aminek köszönhetően dinamikussá vált a fejlődése és ennek köszönhetően megindult a lakosság számának növekedése. Ennek eredményeként kórfája a korábbihoz képes fiatalosra változott. Jelenlegi állandó lakosa 3300 fölötti, és további 150-200 fő bejelentett lakcímmel él a településen. Jelentős – mintegy 1500 ingatlant jelentő - üdülőterületekkel rendelkezik, amelyek ma még alacsonyabb fejlettségi szinten vannak ellátva.

1.2 Korábbi időszakban a közvetlen önkormányzati bevételi források alacsonyra lettek tervezve. Iparból származó bevételei jelentéktelen mértékben járultak hozzá a település finanszírozásához. Jelentős, elsősorban értékesítésre alkalmas vagyoni elemek nem álltak rendelkezésre, amit létrehoztak, azt pedig mélyen a tényleges értéke alatt értékesítették. Ezek a tényezők, az elmaradottság és alacsony szinten meghatározott helyi bevételek, valamint az értékesíthető vagyoni elemek hiánya még mindig hosszú időre kedvezőtlen hatást gyakorolnak az örökölt helyzet felszámolására.

Ebből a rendkívül hátrányos helyzetből kellett megindítani a kedvező irányba a változásokat, biztosítani a feltételeit a pénzügyi stabilitásnak, és magasabb szintre emelni a napi feladatok ellátását.

A kiindulás alacsony szintjéről a határozott intézkedések eredményeként rövid időn belül sikerült egy dinamikus fordulatot végrehajtani, aminek eredményeként stabilizálódott a pénzügyi helyzetet.

Erre építve létre lettek hozva azok a vagyoni elemek, amelyek már többletbevételeket eredményeztek, és segítették a pályázati források megszerzését. A gyors és hatékony intézkedéseknek jelentősen magasabb szinten stabilizálták a település helyzetét.

Ez a folyamat egyben azt is bizonyítja, hogy a település korábban is képes lehetett volna önerejéből megteremteni a kellő háttérrel azoknak a feladatoknak a elvégzéséhez és folyamatos végrehajtásához, amelyekre nem történt intézkedés.

A helyzet megváltoztatása érdekében első lépésben vagyoni elemeket - lakó és ipari területeket - sikerült létrehozni. Ezáltal megkezdődött a lakóházak területeken a fejlődés és az ipar betelepülése, amelyekből származó többletbevételek jelentős mértékben javítottak a település finanszírozásának lehetőségein. Hozzájárult a helyzet javulásához a fiatalabb munkavállalói, a vállalkozói szférában tevékenykedő, és kvalifikáltabb lakosság betelepülése. Az ipari vállalkozásoknak köszönhetően nagyságrenddel nagyobb bevételhez jutott a település. Ezzel párhuzamosan a turizmusban érdekelt vállalkozások szintén felismerték a helyben adódó lehetőségeket.

A fejlődés generálásának eredményeként a lakossági és ipari fejlesztések mellett stabilizálódott az önkormányzat vagyoni háttere. Azonban a jelenlegi helyzetet értékelve megállapítható, hogy a kedvező változásokkal és eredményekkel együtt ma még a település bevételei alapvetően csak a működés feladatainak ellátására biztosítanak fedezetet.

A pénzügyi stabilitás további növelésének egyik lehetősége a helyben képezhető adók jelentősebb mértékű emelése a lakossági teherbíró képességének korlátjai miatt nem vállalható fel. Ezért a bevételek növekedésének lehetősége csak a lakóházak számának további növekedése és az ipar betelepülésekből eredő többletbevételek biztosítható, ami viszont hosszabb távú folyamat eredményeként hoz kedvező változást. Ezzel a folyamattal viszont - remélhetőleg középtávon - sikerül elérni a stabil finanszírozottság szintjét.

Az eddig elért eredményeknek köszönhető kedvező változások mellett azonban látható, hogy a jelenleg rendelkezésünkre álló pénzügyi mértékek még mindig nem érték el azt a szintet, amire szükség volna a stabil feladatellátás és a szükséges fejlődés teljeskörű biztosításához.

Ez a helyzet azt eredményezi, hogy a település infrastruktúrájában még szükségszerűen elvégzendő felújítási és fejlesztési feladatok nagyságrendjük miatt, valamint a település vonz erejének magasabb szintre emelése érdekében – elsősorban turisztikai vonzerőben rejlő lehetőségek kihasználásához – szükséges fejlesztések megvalósítása csak jelentős mértékű támogatásokkal, az igényelt források eredményeként lesz lehetőségünk felszámolni a még meglévő elmaradásunkat, és a szükséges fejlesztéseket.

1.3 Infrastruktúra helyzetét vizsgálva az alapellátást biztosító intézmények – iskola, óvoda, kultúrház, hivatali épület és emellett néhány szolgálati lakás – rendelkezésre álltak, azonban azokon még a karbantartási munkák sem lettek korábban elvégezve. Ennek eredményeként állaguk leromlott. Az elhanyagoltságnak köszönhetően egyes vagyonelemeken még a közeljövőben is komoly felújításokat és vagyonvédelmi, állagmegóvási munkákat kell elvégezni.

Az örökölt helyzeten a pályázati forrásoknak köszönhetően sikerült jelentősen változtatni. Eredményes pályázatoknak köszönhetően:

- Az iskola energetikai fejlesztése pályázati forrásból részben elkészült. A pályázat nem tartalmazta az épület gépészeti és elektromos hálózatainak a rekonstrukcióját. Mivel 40 éves épületről van szó, ezeknek a munkáknak az elvégzése indokolt.

- Az óvoda korú létszám növekedése miatt jelentkező igények jelentkeznek – a korábbi négy csoport helyett ma már hat csoporttal működik az intézmény - ezért a férőhely bővítése szükségessé vált. A csoportok elhelyezése mellett a meglévő elavult, korszerűtlen épület kiváltása is szükséges. Pályázati forrásból az új óvoda megvalósítása folyamatban van.
- Ennek a fejlesztésnek köszönhetően a meglévő óvoda épületének egy részében lehetőségünk lesz bölcsődei ellátásra is helyet biztosítani.
- Kultúrházunk energetikai felújítása megoldódott, azonban további jelentős állagmegóvási és felújítási munkákat kell elvégezni rajta. A településre betelepülő fiatal korosztály változatos kulturális programokat keres. Ennek érdekében a Kultúrház teljes rekonstrukciója és új funkciókkal és technológiákkal történő felszerelése szükséges.
- A kultúrházhoz hasonlóan ugyanez a feladat jelentkezik az önkormányzat épületénél, ahol teljes felújításra és bővítésre egyaránt szükség van.

Közművek vonatkozásában hasonló problémák voltak jellemzők, amit folyamatosan be kell pótolni. Részleteiben megvizsgálva azokat a következő a jelenlegi állapot:

- Az ivóvíz hálózat kiépítése során szükség lett volna a teljes belterületet lefedő hidraulikai elemzésre. Ennek elmaradása követkebben a kiépült szakaszokon nem biztosított az újonnan megjelenő igények kiszolgálása a keresztmetszeti és hidraulikai problémák miatt. Ebből eredően a nagyobb fejlődés eredő bővítési igényeket a meglévő hálózati kapacitása már csak korlátozottan tudja kiszolgálni. Az szolgáltatás fenntartását tovább nehezíti a betápláló vezeték irányának megváltozása – Ercsi kavicsteraszt helyett Kincsesbányai karsztvíz – aminek következtében a jelenlegi hálózat hidraulikai viszonyai megváltoztak, amit szakmailag kezelni kell.
Belterületünkön belül az egész települést lefedő ivóvíz hálózathoz képest a mai kiépítettség 60 %-ra tehető. A hiányzó részekben egy új övezet kiépítésére van szükség. A két övezet részben egymással összefüggően valósítható meg, mivel a meglévő hálózat egyes szakaszait érinti a bővítés. Ezekben szakaszokon rekonstrukciós feladatokat kell elvégezni, aminek mérete közel 10 km. Ezeknek a szakaszoknak a felbővítése után lesz működőképes a két rendszer. Megvalósítása esetén a teljes belterületen megvalósul az egészséges ivóvíz ellátás.
- Szennyvíz hálózat kiépítésére hosszú időn keresztül nem történt intézkedés. Sőt az egyetlen település voltunk, akinek még az agglomerációs besorolása sem lett elintéztve. Semmiféle törekvés nem volt arra vonatkozóan, hogy ez a fejlesztés legalább előkészítés szintjén elinduljon.
Ennek a feladatnak a végrehajtását a változások megkezdése során elsőként indítottuk. A beruházás négy település konzorciumában pályázati támogatással 2012-ben valósult meg. A hálózat kiépítése a belterületi fejlődés igényeihez igazítható, megfelelő kapacitással rendelkezik. A település fejlődése során a folyamatos bővítését a hálózatnak biztosítani kell.
- A szilárd burkolattal rendelkező utakra az elhanyagoltság, a töredezettség és a nagymértékű állagromlás volt jellemző. Azonban azok fejlesztésére a még kiépítésre váró szennyvíz miatt nem lehetett intézkedni. A szennyvíz hálózat megvalósítását követően az annak nyomvonalán lévő szilárd burkolattal rendelkező szakaszok a kivitelezéshez kapcsolódva megújultak. Azonban a

szennyvízzel érintett szakaszok egy részén sem létezett szilárd burkolat, így azokon a fejlesztést még el kell végezni.

Emellett jelentős mértékű azoknak az utcáknak a száma, ahol még nem rendelkezünk szilárd burkolattal. A szilárd burkolattal még nem rendelkező útjaink nagy része erózióknak kitett, amiből eredően rendszeres és folyamatos karbantartást kell elvégezni rajta. Ez a helyzet költségpazarló, és évente nagy terhet jelent a finanszírozása.

A meglévő úthálózat jelentős részén elmaradtak a felszabályozások. Ezek elmaradásával nem követték folyamatosan a fejlődésből eredő igényeket, aminek következtében jelentős, többszáz ingatlant érintő felszabályozást kell elvégezni. Ez az állapot az út és közműépítések megvalósításakor jelent problémát.

A felszabályozások egy része a szennyvíz fejlesztés során megoldásra került, azonban a jelentős anyagi vonzata miatt a feladat végrehajtása megállt.

A szilárd burkolatú utak hiánya, illetve az új lakóterületeken a fejlesztések elmaradása, letelepedést hátráltató tényező.

- Ugyancsak jelentős fejlesztést igényel a felszíni csapadékvíz elvezető és gyűjtő rendszerek kiépítése. Ezek megvalósítását az utak fejlesztésével összhangban kell elvégezni.
- Az elektromos ellátás kapacitását a szolgáltató biztosítja. A gázhálózat lakossági összefogással épült ki, aminek vagyoni elszámolása után a szolgáltatás más keretek közé került. A korábbi hálózat kiépítése és annak ellátását biztosító betápláló vezeték kapacitása távlati fejlődéssel nem számolt, emiatt szükségessé vált egy új betápláló vezeték kiépítése.

A közmű szolgáltatók feladatává kell tenni, hogy ezeknek a hálózatoknak a kapacitását folyamatosan biztosítsa a fejlődés adta igények zökkenőmentes ellátása érdekében. Ne lehessen hivatkozási alap, és egyben akadálya a fejlődésnek a szolgáltatásban esetlegesen megjelenő szűk kapacitás.

A vezetékes kommunikációs rendszerek kiépítése jelentősen elmarad a lakossági igényekhez képest. Egyes területeken a vezetékes hálózat jelentősen alulméretezett. Különösen a fiatalabb korosztály éli meg jelentős hátránynak, de az átlag lakosság internetelérését is jelentősen korlátozza.

1.4 A településen korábban a családi házas épületek megvalósítása volt a jellemző. A lakóházak egy része még a múlt század elején épült, majd az '50-es évekre jellemző sátoztetős kockaházak építésre váltott. A későbbi időszakban szuterénes, magasföldszintes és tetőtér beépítéses nyeregtetős házsorok is kiépültek.

Az újonnan kialakított lakókertben lehetőség nyílt a lazább beépítésnek és a lakossági igények változásának eredményeként társasházi beépítésre, ahol 4 lakásos sorházak kezdenek kialakulni.

A közlekedési kultúra és a település agglomerációs helyzetből adódó mobilitási kényszere növekvő személygépjármű parkot eredményez. Az új lakókertben nem biztosított teljes értékű gépjármű parkolók kiépítése. A lakókertben és a település központjában ezért indokolt zárt és nyitott parkolókat létesíteni.

1.5 Az alacsony lakosság, és a falu öregedő kórfája idején a település jövedelem termelése alacsony szinten állt. Közvetlen helyben lévő munkahelyek minimálisan léteztek. A munkát vállalók részére azok az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt

Székesfehérváron álltak rendelkezésre, bár a mezőgazdasági területek egy része Pákozdon fekszik. Turisztikai jellegű vállalkozások a fejlődésnek köszönhetően kezdődtek meg. Ennek a felfutásában nagymértékben segítette a Katonai Emlékpark-Nemzeti Emlékhely megvalósítása.

1.6 Az alapellátást biztosító szolgáltatásokat a településen működő cégek és vállalkozások biztosítják. Az önkormányzat által ellátandó egyes feladatokat a környező településekkel társulásban oldjuk meg. Hulladékgazdálkodási feladatok ellátása regionális összefogással működik.

A település közössége két csoportra tagozódott. A tősgyökeres, vagy hosszabb ideje itt élő lakosok összetartó ereje biztosított volt. Azonban az újonnan betelepültek befogadása nehezen változott. Feladatként jelentkezik a közösségi együttműködés erősítése, a betelepült lakosok bevonása a közösség életébe. Mivel a betelepülés elsősorban városok irányából történt, ezért az elégedettséget a kiszolgáló létesítmények fejlesztése iránti igény befolyásolja, amiknek megvalósulása a közösség kohézióját, összetartozását erősíteni fogja.

1.7 A településnek távlati fejlesztési koncepciója, elképzelése korábban nem volt. A rendezési terve és helyi építési szabályzata beszűkített mozgásteret biztosított. Abban lakóterületek bővítésére és egyéb – elsősorban ipari fejlesztések letelepedését segítő – fejlesztések kiépítésére nem volt meg a nyitottság. Ez a bezárkózott szemlélet nagyban gátolta a fejlődés lehetőségét és a stabil bevételek lehetőségének megteremtését.

Ezen a helyzeten a 2003-ban jóváhagyott rendelettel sikerült változtatni. Kijelölésre kerültek ipari és lakóházak övezetek, az üdülő területek egy részén pedig vegyes beépítésre nyílt lehetőség. Ennek köszönhetően indult be a dinamikus fejlődés, teremtdtek meg a stabilitást eredményező vagyoni elemek.

A fejlődés további lehetőségének megteremtése során azonban egy rendkívül átgondolt stratégiát kell alkalmaznunk annak érdekében, hogy a szolgáltatások folyamatosan biztosítottak legyenek és ki tudják szolgálni a lakosság igényeit. Ennek során össze kell hangolni a lakosságszám növekedésének mértékét az infrastruktúra kapacitás teherbíró képességével, és a település anyagi forrásaival.

Jelenlegi kapacitás szinteket figyelembe véve a település 3500-3800 fő kiszolgálására alkalmas. Ezt meghaladó lakosságszint esetén szükségessé válik nagyobb mértékű infrastruktúra fejlesztést végrehajtani, ami komoly anyagi vonzatot igényel.

Figyelembe véve a lemaradásból még meglévő és szükségszerűen elvégzendő feladatok nagy anyagi vonzatát megállapítható, hogy a jelenlegi optimális lakosságszám szintet átlépve rövid-középtávon fedezetet biztosítani önerőből nem képes a település. A befogadó képesség növelésének lehetősége csak további jelentős támogatások bevonása esetén lenne reálisan végrehajtható.

A település elhelyezkedése alapján a székesfehérvári agglomerációhoz kötődik. Azonban ezzel együtt elhelyezkedéséből eredően kettősség jellemzi a kötődést, mivel másik irányból a Velencei-tó településeivel szintén egy egységet képez. Ennek köszönhetően a korábbi időszakban a magára maradottság volt a jellemző. Mára a helyzetet olyan módon sikerült megváltoztatni, hogy a település összeköti a két térséget.

1.8 A tóköznyéki társulásoknak köszönhetően több feladat ellátásában közös intézmény és szolgáltatást működtetünk. A települési kapcsolatok jónak minősíthetők, a

turizmusban rejlő lehetőségekben az együttműködésekben még előttünk állnak további feladatok. Ugyanis az ilyen irányú együtt gondolkodás még nem teljes mértékben alakult ki a települések között.

1.9 Vizsgálva és elemezve a települési kapcsolatokban lévő pozitív és negatív hatásokat látszik, hogy az alapvető kötődés Székesfehérvár irányába biztosít jelentősen több pozitív lehetőséget a település számára. Ennek során – elsősorban az ott lévő munkahelyek nagy számából eredően – kiemelten szükséges a két település közötti szoros együttműködés fejlesztése, és nagyobb kötődést létrehozása. Ezek a feladatok alapvetően a közlekedési infrastruktúra, az alap és középfokú oktatás, a kulturális, az egészségügyi, és az egyéb szolgáltatások, valamint az ipari munkahelyek mellett a turizmusban lévő kötődésekben egyaránt megjelennek.

Az előzőekben vázolt kötődések a tömegközlekedési kapcsolat fejlesztését igénylik. A város közlekedési és parkolási nehézségei a tömegközlekedést egyre vonzóbbá, sokak számára elemi szükségletté teszik. Ennek a helyzetnek a kezelése a két település tömegközlekedés kapcsolatainak egységesítésével oldható meg.

A járatok sűrítése és a gépjármű állomány frissítése mellett a megállóhelyek korszerűsítése, egységes új megállóhelyek építése szükséges, melyek a település saját forrásából csak kis mértékben oldhatók meg.

2. Célok megfogalmazása. Javaslatok, intézkedések.

Pákozdi fejlettségének az elvárt 21. századi modern település szintjére emeléséhez még jelentős feladatokat kell elvégezni. A korábbi időszakban megoldott fejlesztések csak egy közbelső szint elérését eredményezték közösségünk számára. A nagy volumenű forrásigény, valamint a végrehajtandó feladatok racionális összehangolása átgondoltan, ütemezve hajtható végre annak érdekében, hogy megfelelő sorrendben épüljenek egymásra azok a végrehajtás során.

Az elvégzendő feladatok több célterületre bontva, különböző egységekbe rendezve fogalmazhatók meg. Külön csoportokban kell kezelnünk az alapvető közösségi, valamint a település kiszolgálását biztosító egyéb szolgáltató jellegű – részben vállalkozói - igényeket, továbbá a turizmusban, a szabadidős és a sport fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, mint célterületeket.

2.1 Önkormányzat feladatkörébe tartozó célterület.

Ebbe a csoportba tartozó feladatok között egyaránt vannak intézményeket, közterületeinket, és vonalas struktúráinkat érintő feladatok:

- A település egyik kiemelkedő – egyben védelem alatt lévő – létesítménye a Kultúra Háza. Ez az épület a tó környéki településeken az egyetlen döntött lelatóval és 210 fix ülőhellyel, továbbá klubhelyiséggel rendelkező intézmény. Az épület külső hőszigetelése és nyílászáró cseréje elkészült. Azonban tetőszerkezetének és héjazatának állapota miatt azonnali állagmegóvásra van szükség. Az épület belső – elsősorban elektromos és épület gépészeti - felújítási munkáit el kell végezni. Az épület állagának megóvása mellett a már elvégzett energetikai korszerűsítés védelme miatt egyaránt igényli a feladat azonnali végrehajtását. Az épület jelenleg is multifunkciós, de ez tovább fejleszthető. Civil kezdeményezések, csoportok bevonása csak fejlesztést követően növekedhet.

- Iskola épületünk külső energetikai fejlesztése elkészült. Azonban a 40 éve megépült intézmény belső gépészeti és az elektromos hálózat átépítése, korszerűsítése szükséges.
- A két előző korszerűsítési igényhez hasonló feladatként jelentkezik az önkormányzati épület felújítása és bővítése.
- Az alapszolgáltatás fejlesztése során a belterületi ingatlanok teljes területén ki kell építeni az egészséges ivóvíz hálózatot. Az erre a feladatra korábban elkészült ún. „Felső Övezeti Ivóvíz Hálózat” tervei rendelkezésre állnak, aktualizálásuk után felhasználhatók.
Az ivóvíz hálózat fejlesztése a szennyvíz hálózat fejlesztését is indokoltá teszi. Ezeknek a feladatoknak a végrehajtása a kialakult úthálózatok felszabályozását is igényli.
- A közművek kiépítéséhez igazodóan van lehetőségünk az úthálózat fejlesztési feladatainkat elvégezni. Ezt a feladatot ütemezetten, a közművek kiépítésével összehangolva kell végrehajtanunk. A fejlesztéseket első ütemben a már kiépült közművek feletti szakaszokon tudjuk elvégezni. Azokon a szakaszokon, ahol még közművek kiépítése szükséges, átmenetileg olyan stabilizációs megoldást kell alkalmaznunk, amely huzamosabb időre ellenáll az erózióknak, viszont nem eredményez indokolatlan költségpazarlást.
- A település teljes belterületének felszíni vízgyűjtő és elvezető rendszerét fel kell újítani. Egyes szakaszokon a zárt csatornás, más helyeken indokolt esetben a burkolt árkok kiépítése szükséges.
- A település közttereinek, arculati elemeinek további fejlesztése, köztéri elemek, utcabútorok, játszóterek, megállóhelyek egységes kialakítása, intézményeink környezetének rendezése, közlekedéshez kapcsolódó forgalomtechnikai elemek megoldása egyaránt szükséges.
- Internet hálózat fejlesztésére szükség van.

2.2 Egyházi feladatok célterülete.

A település két történelmi egyházi épülettel rendelkezik. Mindkét épület felújításra szorul, azok munkáit el kell végezni.

A Rk Templom eredetileg a XIII. században épült, majd több ütemben bővült. Az épület tetőszerkezete teljes felújítást igényel, harangtornya roskad, ebből eredően életveszélyessé vált, belső gépészeti és elektromos felújítása ugyancsak sürgető. A munkák elvégzéséhez kötődően a környezet rendezése is indokolt.

A Református Templom a XVII. században épült. A katolikus templomhoz hasonló feladatok elvégzését igényli. Mindkét egyházi épület esetében korábban kisebb támogatások érkeztek pályázati forrásból, azonban ezek nagyságrendje nem tette lehetővé az alapvető problémák kezelését.

2.3 Vállalkozások fejlesztését segítő célterület.

A település fejlődéséhez, a jelentkező turisztikai igények kiszolgálásához szükséges helyi vállalkozások ösztönzése, amely egyben az itt élők anyagi erősödését is elősegíti. Ez a tevékenység az önkormányzat, az itt élő közösség érdekeivel egybevág.

A ma még szűk keresztmetszetet biztosító szálláshely kínálat bővítése indokolt. Ehhez kapcsolva és erre épülve ösztönöznünk kell helyi termékek kínálatának készítését felvállaló termelői tevékenységek bővítését.

2.4 *Turizmus, sport és szabadidős célterület.*

A településnek turisztika területén többirányú lehetőségei vannak, amelyek kihasználása esetén széles kínálati lehetőséget biztosítanak számunkra. Kiemelkedő célterület a KEMPP-Nemzeti Emlékhely – amely a környék egyedi és kiemelkedő turisztikai eleme –, valamint a Kishajózás, ezek mellett kiépült a bor és lovasturizmus, és adottságként jelen van az öko és kerékpáros turizmus. A további fejlesztésekhez szintén komoly adottságok állnak rendelkezésre.

- A KEMPP-Nemzeti Emlékhelyen – mint a budapesti turisztikai agglomeráció része – további jelentős fejlesztési lehetőségek szélesíthetik a kínálatot. Ezek az elképzelések már koncepcionális szinten rendelkezésre állnak. Források biztosítása esetén megvalósításuk rövid távon realizálható. Ebben a fejlesztésben a hazafias nevelés, a honvédelem ünnepei és megemlékezései, valamint a turisztikai kínálat bővülése egyaránt biztosított. Az Emlékhely turizmusban megjelenő feladata mellett kiemelt célja a honvédelmünk tevékenységének széleskörű bemutatása a civil társadalom számára.
- A Bella-tó a település turisztikai, szabadidős, kulturális és port központjává fejleszthető. Adottságai alapján kiemelt szerepet biztosít számunkra. Ez a környezet ma egy „csiszolatlan gyémánt” -ként kínálja a fejlesztés lehetőségét, amihez konkrét elképzelések már kidolgozásra kerültek.
A tómederre és környezetére korábban elkészültek a tervek. Ebben a tómeder partfalának átépítése, a szomszédos mocsaras patakmederben ökológiai fauna helyreállításával az eredeti növény és állatvilág visszatelepítésével, ami az érdeklődők számára egyedi látványosságot kínál. A tóparti sávok szabadidős és kulturális tevékenységre szolgálnak, szabadtéri színpaddal és esőbeállóval, pihenőhelyekkel, látványelemekkel ellátva.
A terület déli részén elhelyezhető egy nagy kiterjedésű tenisz sportcentrum, amelynek koncepcióját világbajnok teniszezőnk Marosi Katalin, mint helyi lokálpatrióta lakos dolgozta ki. Annak megvalósítása után az üzemeltetést vállalná. A létesítmény hazai és nemzetközi versenyek lebonyolítására, gyermek és felnőttképzésre egyaránt szolgálna. A fejlesztés megvalósítása a turizmusra és a helyi szolgáltatások kihasználtságára is kedvező hatással bír.
- A Bella-tó környezete, mint kiindulási pont alkalmas arra, hogy az ökoturizmus indítópontja legyen. Ebből a centrumból az Ingókövek, az Angelika és Anikó források és egyéb turisztikai nyomvonalak vezetnek a domboldalba. A nyomvonalak mellett pihenőhelyek és ismertető jelzések kiépítése szükséges. A domboldalon jellemző állandó légmozgás kedvező helyet biztosít a területen minden évben megrendezésre kerülő Nemzetközi Sárkányeresztő Fesztiválnak, ahol rendszeresen több ország sárkányosai vesznek részt. A nyomvonalak mellett pihenőhelyek és ismertető jelzések kiépítése szükséges.
- A Velencei-tó Ny-i oldala természet védelme alatt áll. Számunkra ez korlátozott lehetőséget biztosít a tó adta lehetőségek adottságok kihasználására. Mivel strandolásra a pákozdi szakasz nem alkalmas, ebből adódóan egy speciális, a sport és turisztikai szempontból előnyt jelentő – egyben Pákozdi halászati múltjához kötődő - lehetőséget kívánunk a település javára megvalósítani.
Nagy Attila horgász világbajnok – pákozdi lokálpatrióta lakos - szakmai javaslat szerint az un Szűnyog-sziget környezete megfelelő helyszín arra, hogy nemzetközi

horgászversenyek rendezésére alkalmassá tegyük. Ezt a „Horgász Paradicsomot”, mint turisztikai célpontot kívánjuk kiépíteni.

Tényadatok ismeretében megállapítható, hogy áprilistól októberig folyamatos igény van a tókönyékén a horgászatra, amit a nagy létszámú horgászversenyek tovább erősítenek. Ezeknek az adatoknak az ismeretében látható, hogy a horgászversenyek idején jelentős igény mutatkozik a szálláshelyek iránt, és kedvezően befolyásolja az egyéb szolgáltatások iránti keresletet, egyben bővíti a tókönyéki turisztikai kínálat kihasználtságát.

Ezzel a fejlesztéssel a ma még rendezetlen, elhanyagolt képet mutató területen kedvező arculat változást lehet elérni, és egyben egy speciális turisztikai lehetőség adódik a település számára.

- Pákozdi nevét hallva, a győztes 1848-as csata után, valószínűleg az Ingókövek jut először a turista eszébe. Ezek a különleges természeti képződmények a jelenleginél komolyabb vonzerőt jelenthetnének. Érdemes ezekre az értékekre jobban felhívni a figyelmet és a településről rávezető és a „kövek” közötti útvonalat tájékoztató táblákkal, tanösvénnyel bővíteni.
- Évről-évre ugrásszerű számban növekvő kerékpáros turizmus a szükséges fejlesztés szempontból már nem megkerülhető. Kiszolgáló infrastruktúra és a meglévő úthálózat fejlesztése (szélesítés, világítás, tájékoztató és eligazító táblák kihelyezése, stb) indokolt.

3. Környezeti kapcsolatok, beágyazottság.

Pákozdi elhelyezkedéséből eredően – országon belüli földrajzi elhelyezkedését, közlekedési és természeti kapcsolatait, az ipari adottságokat és turisztikai lehetőségeket vizsgálva - kedvező helyzetben van. Jelentős előny számunkra a főváros, Budapest közelsége. Agglomerációs besorolása Székesfehérvárhoz köti, amelynek közelsége és adottságai jelentős hatással vannak, és egyben szoros kapcsolatot eredményeznek a két település között.

Részletesen vizsgálva a környezeti kapcsolatokat megállapítható, hogy Pákozdi a lakossági igényei, munkahelyek, közlekedési kapcsolatok, bevásárlási lehetőségek, középszintű infrastruktúra szempontjából egyaránt Székesfehérvárral van szoros kötődésben. Ezt erősíti tovább a turizmusban és a szabadidős és sport kapcsolatokban kiépült egymásra épülő hatás, valamint a további fejlesztési elképzelésekben lévő kölcsönös előnyök kihasználása. Pákozdi ezzel kaput nyit a város számára a Velencei-tó irányába, valamint a KEMPP-Nemzeti Emlékhellyel a közvetlen kapcsolat létrehozására. Székesfehérvár kiemelt szerepet kapott a honvédelmi feladatokban, ami erősíti a hagyományörző kapcsolatot, továbbá kedvező hatással van a hasonló adottságokkal rendelkező Pákozdi fejlődésére.

Pákozdi mind történelmében, mind pedig jelenkori szerepében nem elválasztható a honvédelemtől. A településre a KEMPP-Nemzeti Emlékhely mellett, jelentős hatással van Székesfehérvár, mint kiemelt katonaváros (helyőrség), melyben számos hazai és nemzetközi katonai parancsnokság és alakulat működik.

Az ott szolgálók jelentős része, barátságos környezete, jó fekvése és közelsége miatt Pákozdot választja lakóhelyként, mellette vannak, akik a városból kiköltözést fontolják. A katonacsaládok betelepülése csak a kiépített infrastruktúrával, rendezett oktatási és kulturális intézményekkel és jó tömegközlekedéssel valósulhat meg.

A jövőben a nemzeti, de különösen a nemzetközi katonai szervezetek bővülése indokoltá teszi, hogy a település infrastrukturális fejlesztésével megnyissa magát a katonacsaládok felé.

Pákozdi a tóköri településekkel szintén szerves kapcsolat van. Részben Pákozdi a tóköri környékén létrejött turisztikai kínálatnak – amelynek egyedi és kiemelkedő eleme a KEMPP-Nemzeti Emlékhely, Nemzetünk honvédelmének szakrális központja -. Ezek mellett az egyes napi feladatok ellátásában több településsel társulási együttműködésben vesz részt önkormányzatunk.

Az M7-es autópálya - mint az ország egyik fő közúti ütőere - szerves közlekedési kapcsolatot biztosít a település számára. Ez a lehetőség a főváros, Budapest megközelítését 40-45 perc alatt elérhetővé teszi, és a teherforgalom részére a település kiszolgálását az ország minden irányába biztosítja.

4. Összefoglalás.

Pákozdot történelmi múltjának köszönhetően a Nemzet egyik kiemelkedő települése, amelyet honvédelmünk szakrális szimbóluma a KEMPP-Nemzeti Emlékhely koronáz meg. Ez teszi Pákozdot egyedivé és emeli magasra a települések rangsorában, ami megköveteli számunkra azt, hogy fejlettségében méltó szintre emeljük településünket. Ehhez kötődően az itt élő lakosságnak szintén jogos igénye és elvárása a 21. századi fejlettség biztosítása, a megfelelő környezet kialakítása, amivel egyúttal biztosítani tudjuk az elvárt vonzerőt az ide látogatók számára.

Az elérendő fejlettségi szint tovább erősíti a lakosság összefogó, együttérző és optimista szemléletét, egyben a részükről megfogalmazott és elvárt igényesség ösztönzi a további fejlődést. Az erős társadalmi kohézió, a lokálpatrióta szemlélet megerősödése, az egyedi arculat, a rendezettség és tisztaság, a történelmi és földrajzi adottság tegyék egyedivé a települést, amit büszkén vállalnak az itt élők, és szívesen térnek vissza más alkalmakkal az ide látogatók.

A felvázolt feladatok végrehajtása - az azok megvalósításához szükséges források biztosítása esetén - egy átgondolt és ütemezett fejlesztés sorozat végrehajtásával középtávon biztosítható.

A 2. pontban meghatározott feladatok három fő csoportba tagozódnak, amelyek a kitűzött cél eléréséhez szükségesek:

- 1.1 Az épített környezetben még meglévő lemaradások végleges felszámolása érdekében biztosítanunk kell az közösségi épületek – kultúrház, hivatali épület, templomaink - állagmegóvását biztosító munkák elvégzését.
- 1.2 Folyamatosan és ütemezetten fejlesztenünk kell úthálózatunkat, amelynek eredményeként el kell érniük középtávon, hogy minden lakóterületet érintő útszakasz pormentes burkolattal ellátott legyen, valamint az indokolt helyeken a felújítások elvégzésre kerüljenek.

Azonon a területeken, ahol még közművek kiépítésére van szükség, azt össze kell hangolni az úthálózat fejlesztésével annak érdekében, hogy először a közművek épüljenek ki.

A kiépítésre kerülő és már kiépült utak egyaránt abban az esetben lesznek hosszabb időre stabil állapotban, amennyiben a felszíni csapadékvíz elvezetés kiépül. Ezt a feladatot a gyűjtő rendszerek megújításával szintén össze kell hangolni.

Az egyéb belterületi utak, ahol még közmű építés előtt állunk, és a felszabályozásokat el kell végeznünk – elsősorban az erózió veszélyes szakaszokon – időtálló stabilizációval ellátott felület kiépítésével szükséges megoldani a költségtakarékos útfelületek kiépítését.

- 1.3 A település vonz erejét, valamint a tókönyvékének fejlődését magas színvonalú és egyedi turisztikai elemekkel kívánjuk fejleszteni.

Kiemelt eleme a fejlesztéseknek a KEMPP-Nemzeti Emlékhelyre tervezett központi épület, amely Székesfehérvárral együttműködésben valósulhat meg. Ez a fejlesztés megvalósulása esetén közvetlen kapcsolatot teremt a Modern Városok és a Modern Falvak programok között. Egyben elősegíti a egyes infrastruktúra kapcsolatok kiépülését is.

A Bella-tó területén tervezett fejlesztés a településen belüli turisztikai-sport-szabadidős központ kialakítását eredményezi. Egyben kiinduló pontja a település É-D irányú turisztikai tengelyének. Észak felé kinyitja a lehetőséget az ökoturizmus felé, déli irányban a miskahuszárt, az onnan kiinduló miskahuszár túrautat, az Arborétumot, a KEMPP-Nemzeti Emlékhely-et, valamint a Szúnyog szigetet – éttermével és hajókikötőjével - köti össze, aminek végpontja a horgász központ lehet.

Ezekhez a kiemelt feladatokhoz kötődően fejleszteni szükséges a szálláshely kínálatot, a helyi termékek készítését, továbbá a turisztikai jelző rendszerek és pihenő helyek, a közterületek színvonalas kiépítését.

A település rendezettségét, arculati elemeinek átfogó fejlesztését el kell végeznünk. Jelenleg nincs a településnek markáns központi eleme. Ezért annak kialakítását meg kell oldani. Továbbá feladat a fő közlekedési útvonalak környezetének, valamint a túrautak érintett szakaszainak, és a közterületi elemeknek a fejlesztése.

A fentiekben összefoglalt célfeladatokhoz szükséges források rendelkezésre állása esetén megállapítható, hogy megteremthető a fejlődésnek az a szintje, amely az Állam részéről megfogalmazott jogos elvárás az, hogy megfelelő szintre emelt Modern Faluvá alakuljon Pákozdd.

Az elért fejlettségi szint esetén stabil források biztosítottak egy élhető környezettel és stabil működési feltételekkel rendelkező település számára. Egyben megteremtődik a feltétele az itt élők anyagi gyarapodásának, aminek köszönhetően tovább erősödhet Hazánk fő célkitűzése, a patrióta szemlélet, a közösségeinkért felelősen gondolkodó összetartó és egyben erős polgári társadalom folyamatos fejlődése, ezáltal Nemzetünk egységes társadalommá válása.

Összeállította:

Takács János
polgármester

Véleményezésre felkért személyek:

Balsay István	Tóth Erik
Steigervald Tibor	Nagy Attila
Dr S Nagy László	Marosi Katalin
Dr Görög István	Halmay Tibor
Mészölyné Lencsés Zsuzsanna	

Vélemények, javaslatok:

(Kérem, hogy véleményüket, javaslataikat tegyék meg. Ezek ismeretében véglegesítem az anyagot.)

(Visszajelzéseket 2018. december 15-ig kérem megtenni.)